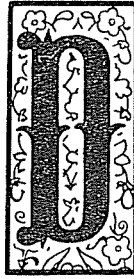

İslâmiyet'te Türbe ve Makbere

Ramazan ASLANBABA
(Darende Müftüsü)

(1) «Bid'at işlemek, sünneti terketmekten daha şerli ve zararlıdır.» Tarikat-ı Muhammediye Şerhi Hadimi, C. 1, S. 129 bid'at meselesi için bak: Mektubat-ı İmamı Rabbani, arapça 1963 baskı, C. 1, S. 159/160, mektup, 186, Mebârikulezhar fişerhi Meşarikulenvar, S. 1, S. 27, Hz. Aişe (r.a.) hadisi.

inimiz, ölülerin defnini ve islâm mezarlıklarının şeklini belli bir takım esaslara bağlamıştır. İslâmiyet bu esasları koyarken, diğer bâtil din ve mezhep mensuplarınınkilere islâm kabristanlarını benzetmemeyi en önemli gaye bilmıştır.

İslâmiyet, bu nedenle fâniliğin durakları olan makberleri dünyada ebedilik gayreti ile imar, tezyin ve tahkim etmeyi, akla ve şer'a aykırı bir israf olduğu için haram kılmıştır. Zira ebediyet yalnız ukbadadır. Büyük islâm edibi merhum Âkif bu gerçeği :

**Evet, bütün beşerin hakkıdır bekâ emeli
Fakat bu hakkı ne taştan, ne leşten istemeli!...**

siiri ile pek güzel ifade buyurmuşlardır.

Ne hazindirki, İslâmî esas ve hükümlere aykırı bir türbecilik hevesi ve makbere imarı bid'atı kerihesi bu gün müslümanlar arasında az da olsa görülmektedir. Mezarlıklara gidiniz; Bir çok kabrin sandukalar, süslü kumaşlar, mermerler, taşlar ve kubbelerle kapatıldığını görürsünüz.

Mezarlıklara şer'i ölçülerin üstünde yapılan bu çeşit harcamalarla, tamamen islâmî talim ve telkinde bulunacak muazzam bir radyo istasyonu bile kurulabilirdi.

Önemsiz gibi görünen bir küçük bid'atin bile, ne büyük bir kayba sebep olduğunu görüyor musunuz? (1)

Putperest cem'iyetlerin bu zararlı adetinin, Türk-İslâm topluluğuna da bazı cahil istismarcılarca sokulmaya

başlanması karşısında biricik tedbir, şüphesiz sünnet-i seniye'ye uygun olan şekli halkımıza öğretmektir.

Aksi halde farz olan iman ve islâm hizmetleri varken, kabirlere binler harcayan zevalli ahmaklar ve türbelerin çevrelerindeki modern nebaşlar daha da artacaktır. (2)

İslâmî makbreye dair mutemet fıkıh ve hadis kitaplarından bazı hükümleri bu gaye ile aşağıya veriyoruz: 1 — Kabir üzeri müsennem (deve örkeci gibi) yapılır, murabba taş, beton ve sanduka yapılmaz. (3)

2 — Bir kabir üzerine (değil kıymetli kumaşlar v.s.) kendi içinden çıkandan ziyade toprak koymak dahi mekruhtur. (4)

3 — Kabir kireçlenmez ve boyanamaz. (5)

4 — Binaların, kubbe ve türbelerin içine defn olunmak yalnız Peygamberlere mahsustur. Peygamberler dışındaki her müslüman, kabristanlara nakl ve diğer müminler gibi defn olunur. Cami, medrese ve benzeri binalar yapanların, kendileri için buralarda makbereler ayırmaları da sünnete aykırıdır. (16)

5 — Kişiyi öldüğü mahal lin kabristanına defnetmek müstehaptır. Oradan nakl, fidesiz iş yapmaktır. (7) (Arzın her yerini ölü ve diri için müsavi kıldık (toplantı yeri yaptık) buyuruyor Cenab-ı Hak. (8)

6 — İnsan nerede öleceğini asla bilemez. (9) Binaen-aleyh ölümünden evvel kendisi için kabir hazırlamak yersiz ve yararsız bir hareket olduğundan hoş görülmez. İnsana lâzım o-

lan kendini kabre hazırlamaktır, kendine kabir değil. (10)

7 — Türbe, türabdan bol topraklı yer ve toprak demektir. Batı türbelerin düalarının kabulü için icabet mahali, şifa için devagâh, hacetlerin görülmesi için dilek yeri olarak ittihazı Allah (C.C.)nın hakkı olan ümurunu âlemde tasarrufu kul'a vermektir ki putperestlerin çirkin adetlerindedir, büyük bir günahdır ve iman için çok tehlikelidir. (11)

8 — Camiler, mescitler makbere ittihaz olunamayacağı gibi, kabir bulunan mahallerde de namaz kılmak mekruhtur. Mübarek Peygamberimiz «Arzın her her tarafı mescittir, ancak makbere (kabir bulunan yer) ve hamam hariç» buyurmuşlardır. (12)

Bu konuyu Fatih'in bası İkinci Murad'ın vasiyyetinden bir parça ile bitirelim:

«Öldüğüm zaman beni Bursa'ya oğlum Alâaddin'in yanına gömün, Mezarım, asla hükümdarlar için yapılan türbelerden olmasın. Vücudumu doğrudan doğruya toprağa gömünüzki, Allah'ın rahmeti olan yağmur üstüme yağsın. (13)

Mezarların üzerine on binleri bulan bir servet gömen gösteriş budalarına ne güzel bir derstir bu. Bu günkü mezar taşlarının çoğu gömülene de ıztırap verir. İsriftir, haramdır. Binlerle liraya mal olan mezar taşları yerine bir fakire kulübe yapılırsa Allah da razı olur, mevtanın da ruhu sükun bulur. (14)

İnsan azaldıkca, çoğalan bir

nesne vardır: kabir!.. Bugün bahsettiğimiz türden kabirler ise, galiba gerçek müslüman azaldıkça çoğalmaktadır.

2 — Kefen soyucu, ölüleri, türbe ve makberleri istismar ederek geçirici anlamına.

3 — Dâmâd, C 1, S 153. Nurul İzah, S 120. Mevkufat, C 1, S 152.

4 — Dâmâd, C. 1, S. 153. Fetâvâyı Alemgiriyye (Hindiye) C. 1, S. 174. Nimetül İslâm, Kitabüssalat, S. 607.

5 — Fetâvâyı Alemgiriyye (Hindiye) C. 1, S. 176. Mültekâ (1277 basımı.) C. 1. S. 29 Nimetül İslâm, Kitabüssalat, S. 608 Nurul İzah, S. 120.

6 — Mülteka, C. 1, S. 29 Halebi Sağır, 340 Nimetül İslâm, 609, Nurul İzah S. 120

7 — Dâmâd C 1, S 154 Fetavayı Alemgiriyye (Hindiye) C 1, S 177 Halebi Sağır S 339

8 — El-Mürselat, 25-26.

9 — Lukman, 34

10 — Nimetül İslâm Kitabüssalat S. 617

11 — El - Fırkan Beyne Evliya-ir Rahman-i ve Evliyaişseytan (Şeyhul İslâm İbn-i Teymiyye, 1263/1328) S. 157, 158 Ahlâka ait 239 Hadis, A.H. Berki S. 194, Hadis Nu. 226

(Düalar için mahalli icabet olmak hususunda, makbere-i pür enver-i Peygamberi âhâd-ı ümmetin medfenleri ile elbette kıyaslanamaz.)

12 — Riyazussâlihın minkelam-ı Seyyidilmürselin, (Nevevi 1233/-1277) Darul İrsad, Beyrut (1968/-1387) S. 430 Hadis Nu. 1754. Mülteka S. 29 El-Fırkan Beyne evliya-ir Rahmani ve Evliyaişseytan. (Tekyuddin Ahmed bin Abdülhakim İbni Teymiyye) S. 157 Ahlâka ait 239 Hadis S 58-59 Hadis nu 64 A. H. Berki.

13 — «Kabirlerin (toprağı) üstüne, rüzgârların esmesi ve yağmurların damlaması ölü mü'minin günahlarına kefarettir.» Hadisi Şerif Dâmâd C. 1, S. 153

14 — İzmir İmam-Hatib'in hazırladığı 1969 yılı takvimi (8) şubat sayfası.